

КЛАСТЕРИЗАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

С. Юрченко, ст. викладач

В умовах сьогодення для сталого розвитку агропромислового виробництва виникає необхідність застосування інноваційних фінансово-організаційних механізмів, що спроможні забезпечити підвищення ефективності використання наявного ресурсного потенціалу на основі збільшення частки високотехнологічних та наукоємних виробництв, а також

зростання інвестиційно-інноваційної активності аграрних підприємств та створення замкнених, орієнтованих на створення готової до споживання продукції, ланцюгів виробництва. Одним з найбільш ефективних шляхів досягнення цієї мети є зміна архітекτονіки (організаційно-структурного каркасу) формування й використання ресурсного потенціалу аграрних підприємств на засадах як застосування кластерного підходу організації агропромислового виробництва, який «...дозволяє поєднати науково-технологічний, інноваційний та виробничий потенціали аграрних підприємств, сприяє створенню принципово нового класу виробничих систем, що об'єднуюватимуть ресурси та компетенції, недоступні для окремих підприємств», так удосконалення форм і методів реалізації інвестиційної політики шляхом створення потужних інвестиційних хабів (вузлів, центрів) в межах новостворених територіальних громад, в т.ч. шляхом залучення внутрішніх інвестиційних ресурсів.

Протягом останніх років у розвинених країнах світу усвідомлюється необхідність формування нової агропромислової політики, заснованої на поєднанні активної ролі держави та ринкових механізмів, а також пошуку найбільш ефективних інструментів та механізмів державного впливу на розвиток агропромислового комплексу. Наразі однією з ефективних інноваційних форм реалізації державної політики сталого розвитку аграрного сектору економіки є застосування кластерного підходу, суттєвою перевагою якого перед традиційним секторальним підходом є його комплексність. Кластеризація дозволяє досягати цілей не лише у сфері формування та розвитку агропромислових кластерів, але й цілей інших видів державної політики - інвестиційної, інноваційної, соціальної, забезпечуючи досягнення найбільшого синергетичного ефекту у стимулюванні економічного зростання. При цьому зауважимо, що на відміну від загальноприйнятого визначення, коли під агропромисловим кластером розуміють «...мережу географічно локалізованих взаємопов'язаних агропромислових підприємств, обслуговуючих галузей та органів державного управління, що координують їхню діяльність, об'єднаних в єдину самоорганізовану виробничу систему, що формують замкнений виробничий ланцюг, у

рамках якого створюється додана вартість та кінцева агропромислова продукція». Ми ж розуміємо під дефініцією «агропромисловий кластер» систему взаємопов'язаних та взаємозалежних аграрних, переробних, обслуговуючих, науково-навчальних, управлінсько-дорадчих та інших підприємств, установ та організацій, які розміщені на певній території (область, район, територіальна громада) та функціонують з метою забезпечення сталого соціально-економічного розвитку цієї території й підвищення рівня життя її населення. При цьому справедливим є твердження дослідників й прихильників кластеризації економіки, що така форма організації соціально-виробничих відносин здатна забезпечити синергетичний ефект: коли спільні зусилля усіх учасників кластеру дають набагато кращих результат, аніж сума результатів, що отримані кожным підприємством чи організацією, якщо вони діють розрізнено. Також, вважаємо, що кластеризація має відбуватися шляхом

як горизонтальної, так і вертикальної інтеграції з утворенням кластерних об'єднань різного рівня, що можна поділити за територіальною ознакою на кластер у межах територіальної громади – територіальний кластер; кластер у межах адміністративного району – районний кластер; кластер у межах адміністративної області – регіональний кластер; за галузевою ознакою: агропромисловий кластер; промислових кластер; будівельний кластер тощо. З метою забезпечення рівних можливостей ефективної взаємодії всіх учасників кластеру не залежно від територіального рівня вони мають бути вертикально інтегровані в межах своєї галузевої приналежності. Таким чином агропромисловий кластер територіальної громади буде вписаний як підсистема в систему агропромислового кластеру регіону й матиме можливість у повній мірі взаємодіяти з обслуговуючими, управлінсько-дорадчими, інноваційними та іншими підприємствами, установами та організаціями.